

קובץ

הערות וביאורים

בלקו"ש, חסידות, ובנגלה

בשלח
גליון יז (לז)

יוצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד מיננד אהלי תורה

417 טראי עוועניו • ברוקלין, ניו יארק

שלשים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

שנת חמשת אלפים שבע מאות וארבעים לברואר

אכילת בבליים (גליון טו) ד

ה

פני נכתב ובפני נחתם ז

ד ו ת

ירוף חטא עץ הדעת ושאר החטאים (גליון טז) . . ט

דרגות בשכינה (גליון טז) י

שאל שעובר עבירה (גליון טז) יא

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בגליון טו ס"ב שאלת במ"ש בלקו"ש פ' ויחי ש.ז. ס"י בנוגע לאכילת הבבליים מהתוס' מנחות ק, א ד"ה ששונאין, דגם בשאר השנים היו עושים כן, דלכאורה היו צריכים לאכול באופן של למשחה-לגדולה עיי"ש, וכן שאלתי בדברי התוס' גופא, דלמה צ"ל דמזכירים אותם לגנאי משום דמיחזי כרעבתנותא, והי' אפ"ל מצד דלא קיימו מצות אכילה עיי"ש.

והנה בנוגע להתוס' גופא הי' מקום לומר ע"פ מ"ש בס' דובב משרים (להגאון מטשעביץ ז"ל) סכ"ח וז"ל: הנה מאז העירותי ממתני' דמנחות דחל יוהכ"פ בע"ש שער יוהכ"פ נא נאכל לערב והבבליים אוכלין אותו כשהוא חי מפני שדעתן יפה, והלא בקדשים בעינן למשחה לגדולה ואיך הי' יוצאין באכילת בשר חי שהיא שלכד"א ואח"כ ראיתי בב"ט שהעיר מזה, אולם לפי דברי התוס' ז"ל בחולין דף קלב ד"ה אין, דלמשחה תליא בדעת הכהן ומה שטוב לו חשיב למשחה, ומשום נמי כיון שהי' דעתן של הבבליים יפה וע"כ חשיב לגבי דידהו שפיר בכלל למשחה אע"ג שהיא בשר חי, עכ"ל.

אלא דמ"ש לכאורה אינו מתאים עם התוס', דלדבריו שהי' כאן קיום מצות אכילה בשלימות, הי' להו להתוס' לומר דמצוה קעבדי באכילת קדשים, וממה שלא כתבו כן משמע לכאורה שלא כדבריו, אבל סו"ס יוצא מדבריו דהבבליים שדעתם יפה ה"ז ג"כ הקיום דלמשחה-לגדולה (ואי"ז סתירה למ"ש התוס' במנחות מו, א דאכילת חי אי"ז זכות, דשם מיירי בסתם אדם שאין דעתו יפה).

והנה בגליון יד ס"ב נתבאר דמלשון השיחה משמע דבאכילת קדשים גופא ישנם ב' דברים: א) מצות מעשה אכילה. ב) מצוה לאכול שלא יבוא לידי נותר, עיי"ש בארוכה, והנה הרמב"ן (ויקרא ז, טז) עה"פ "ואם נדר או נדבה ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת והנותר ממנו יאכל" כתב: לא ישאר ממנו בכוונה, אבל מצוה שיאכל ממנו בראשון, והנותר במקרה יאכל במחרת הנזכר, אמרו בתורת כהנים ביום הקריבו יאכל מצוה להאכל ממנו יום ראשון, יכול מצוה לאכלו בשני ימים, ח"ל והנותר, אם הותר הותר, עכ"ל. ועיג"כ במלב"ס שם, ובשטמ"ק זבחים נו, ב, ובתוס' רבינו פרץ פסחים ג, א שכתבו עד"ז.

ואפשר לומר הפירוש בזה, דמצות מעשה אכילה מתקיים רק ביום ראשון (ובזה בעינן לכל התנאים של כזית, למשחה-לגדולה, וכו'), משא"כ ביום שני, שם המצוה היא לאכול רק שלא יבוא לידי נותר בלילה, אבל קיום המצוה דמעשה אכילה אינו מתקיים אז, וזהו הפירוש "מצוה להאכל ממנו ביום ראשון" אבל ביום השני האכילה היא רק כדי שלא יבוא לידי נותר.

ועי' בספר חזון נחום פרפר ל"ח שכתב ליישב הקרן אורה מנחות סג, דכתב דמותר לבשל קדשים לכהנים בשבת כמו שמותר להקריב אימורים, והקשה בספר הנ"ל דא"כ למה אכלו הבבליים בליל שבת מוצאי יוהכ"פ חיים ולא בשלו? ומתרץ דליל שבת מוצאי יוהכ"פ אינו נקרא "יום זביחתו" דהא גם הקרבה דאימורין לא התיר בלילה (דחלבי חול אין מקריבין בשבת, וגם חלבי יוהכ"פ אין מקריבין בשבת, עי' שבת קיד, א) ולכן נמי לא התיר בישולו דשעיר החיצון של יוהכ"פ בשבת, ולכן אכלו אותו חי, עיי"ש.

ולפ"ז אפשר לומר דס"ל להתוס' דכיון דליל שבת אינו נקרא "יום זביחתו" כנ"ל, במילא שוב אין כאן קיום המצוה דמעשה אכילה, דמצוה זו שייך רק ביום זביחתו, והכא יש רק דין הב' שבמצות אכילה, לאכול כדי שלא יבוא לידי נותר בבוקר, ע"ד הנ"ל בשלמים ביום ב', ולכן נקטו התוס' בלשונם "דמצוה קעבדי שלא יבואו לידי נותר" דדוקא מצוה זו נחקקים, אבל בכל השנים כשיוהכ"פ חל בחול כיון דאפשר להקריב בלילה, הנה גם אז ה"ז ביום זביחתו, ואז שפיר קיימו מצוה אכילת קדשים בשלימות כנ"ל בהדובב משרים, דכיון שדעתן יפה ה"ל למשה-לגדולה, ולכן מובן למה א"א להתוס' לומר דהז' אצל אותם לגנאי כי לא קיימו לעולם מצוה אכילה, כי נאסר בכל השנים הי' כאן קיום מצוה אכילה בשלימות, ורק בליל שבת אחר יוהכ"פ הי' רק הקיום שלא יבוא לידי נותר כנ"ל דאי"ז ביום זביחתו, ושפיר כתבו התוס' רק המעם של גנאי דמיחזי כרעבתנותא.

אלא דמובן זכ"ל הנ"ל אינו מתאים עם השיחה, דבהשיחה מפורש דגם בבבליים שדעתן יפה אי"ז קיום הענין דלמשה לגדולה, דכן מסתבר גם בפשטות דבשר חי אינו דומה לצלי ומבושל, אף בבבליים, ועיג"כ בספר ברכת שמעון על מסכת קידושין (בקונטרס הערות עה"ס דובב משרים אות לה) שמקשה ג"כ עליו עד"ז עיי"ש, וא"כ אכתי יל"ע, ואין הזמן גרמא כעת.

והנה בשטמ"ק בזבחים שם הלשון הוא: "דהאי והנותר לא נפסל קאמר אלא נותר שלא אכל ביום הראשון כמצותו דעיקר מצוה לאכלו ביום הראשון אע"פ שנאכלים ליום ולילה" ע"כ. ואם היינו אומרים שס"ל דגם בחטאת שנאכל ביום ולילה הנה קיום המצוה דמעשה אכילה היא רק ביום ממש ולא בלילה, דבלילה יש רק קיום הדין שלא יבוא לידי נותר (ע"ד הנ"ל בשלמים ביום ב', וראיתי ג"כ מביאים כעין זה מהספר ענפי אר"ז (להגר"א סילבר) ערך אכילת קדשים, אלא שאין הספר בידי כעת לעיין בו) אז הי' אפשר לתרץ ג"כ שאלה הא' דגם לפי הביאור שבהשיחה, אכלו אותו חי בכל שנה, כיון דאפילו כשיבשלו אותו וכו' לא יהי' כאן קיום מצוה מעשה אכילה (ועי' בספר חק נתן מנחות יג, דגם

כשביום הוא יוהכ"פ וא"א לאכול, אי"ז פועל שינוי בנוגע לדין הלילה) ולכן אכלו אותו חי, אף דכללות המצוה כאן אינו מצוה בשלימות וכו' דזהו שיטת הבבליים, אלא דהמגיה שם בשטמ"ק כתב דנראה דצ"ל אע"פ שנאכלים לשני ימים עיי"ש, וכן הוא בתוס' רבינו פרץ בפסחים שם, וכן הוא בפשטות, דכיון דבקדשים הלילה הולך אחר היום, הנה בלילה ה"ז כמו היום ממש, ולא מסתבר כלל וגם אין מקור לחלק כנ"ל, וא"כ אכתי לא נתיישב.

שוב נזכרתי מה שביאר בלקו"ש ח"ג (שם ע' 949) בנוגע להקטר חלבים ואברים, דקשה על הרמב"ם דכיון דס"ל דדבר המפורש בתורה להיתר אין כח ביד חכמים לאסרו, א"כ איך גזרו חכמים ואמרו דיקטירו רק עד חצות לילה, והרי מפורש בתורה שמצותן כל הלילה, ומבאר שם בארוכה, דבאמת ההקטרה צ"ל לכתחלה ביום (רמב"ם הל' מעה"ק פ"ד ה"ג) דזהו ככל העבודות בביהמ"ק שצ"ל ביום, ודוקא ההקטרה שביום פועלת הענין חיובי שבאכילת מזבח, משא"כ ההקטרה שבלילה, אין בו ענין של אכילה חיובית, ורק ענינו בכדי שלא יבוא לידי נותר (ע"ד שישנם ב"ע באכילת קדשים), ולפ"ז מתרץ היטב שיטת הרמב"ם דמתי א"א לחכמים לאסור דבר המפורש בתורה, זהו דוקא בענין של מצוה, אבל הכא שבלילה אי"ז מצוה חיובית, רק ענינו שפועל שלא יבוא לידי נותר ומותר להקטירו, הנה בזה אפשר לחכמים לגזור ולאסור עיי"ש בארוכה.

ולפ"ז יש לדון הרבה בנוגע לאכילת קדשים בלילה, דכיון דמבואר ביומא סח, ב דבזמן אכילת קדשים מותר לו לכהן להיות לבוש בבגדי כהונה, אע"פ שבגדי כהונה לא ניתנו ליהנות בהם לפי שאכילה צורך עבודה היא הואיל ועל ידה מתכפרים הבעלים עיי"ש (ועיג"כ בבית האוצר כלל קסג דר"ל דאכילת קדשים הוה עבודה) א"כ אולי י"ל ג"כ כהנ"ל דקיום המצוה דמעשה אכילה הוה רק ביום, ובלילה האכילה היא רק שלא יבוא לידי נותר בבוקר, ולפ"ז הי' מתורץ היטב למה אכלו הבבליים חי גם בשאר השנים, כיון דאפילו אם יצלו ויבשלו וכו' לא יהי' כאן קיום מצוה מעשה אכילה, דכל האכילה אז היא רק שלא יבוא לידי נותר, ובמילא ליכא כאן התנאי דלמשחה לגדולה, ואדרבה מעלת הזריזות גדולה אצלם, כמבואר בהשיחה, ומתורץ ג"כ בפשטות קושית הרש"ש הנ"ל למה כתבו התוס' דמזכירים אותם לגנאי דמיחזי כרעבתנותא ולא כתבו משום דלא קיימו מצוה אכילה באכילת חי וכו', דלפי הנ"ל מובן בפשטות, כי בלא"ה לא הי' אפשר לקיים מצוה אכילה בלילה, וכל החסרון הוא רק דמיחזי כרעבתנותא, וההכרח של התוס' דאף בכל השנים היו עושין כן הוא, דאם היו עושים זה רק כשחל יוהכ"פ בע"ש, הרי אי אפשר באופן אחר ואיזה גנאי הוא זה, אבל כיון שהיו

עושים זה בכל השנים, אף דאצלם הי' זה משום מעלה הזריזות, מ"מ אצל הירושלמים הי' זה מיחזי כרעבתנותא, לשיטתם. אלא דמובן דאכתי צריך לעיין היטב בכל הנ"ל אם אפשר לומר זה באכילת קדשים דבליילה יש רק קיום שלא יבוא לידי נותר, ע"ד שהוא בהקטר חלבים ואברים.

ובכלל מבואר בהשיחה ובהע' 67 דכל החסרון כאן דלא הי' קיום המצוה בשלימות לא כהנ"ל מצד לילה, אלא משום שהוא חי ואי"ז למשחה לגדולה, ולכן אכתי צריך לעיין היטב בכל הנ"ל.

ובכללות הענין במ"ש בהשיחה (וכן בח"ג) דאם לא נתקיים הענין דלמשחה-לגדולה לא קיים מצות אכילה, ובהע' 64 מביא משו"ת חכם צבי דלמשחה-לגדולה חיוב גמור הוא, הנה ראה בקונטרס ע' פנים לתורה (להגר"י ענגל) ט, א, וכן בקונטרס גבורות שמונים מה, א, דס"ל דלמשחה לגדולה ה"ז מצוה בפ"ע (וראה בכו"פ סס"א שהוא מדאורייתא) ואינה מעכבת במצות אכילה, ואם אוכל שלא כדרך גדולה ביטל רק מצות למשחה אבל מצות אכילה שפיר קיים, דהרי בקדשים בעינן שינה לעכב עיי"ש בארוכה.

אלא דמה אמרא בכורות כז, א (שהביא בחכם צבי) וכן ביומא יד, א, איטרודי מי לא מיטרד ועי' רש"י שם, משמע בפשטות מדגזרו בזה, דליכא קיום מצות אכילה באם אינו באופן דלמשחה לגדולה, ועיג"כ בספר חמדת ישראל נב, ב, שכתב כהנ"ל דליכא קיום מצות אכילה באם אינו למשחה לגדולה.

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בהישיבה -

נ ג ל ה

ב. גיטיין דף ג ע"א הרמב"ם פ"ז מהל' גירושין ה"א כתב וז"ל: "שליח שהביא גט וכו' בא"י וכו' נותנו לה בפני עדים וכו' ותהי' מגורשת ותנשא בו. ה"ב, בא הבעל וערער ואמר לא גירשתי מעולם וגט שהובא לה מזוייף הוא יתקיים בחותמיו ואם לא נתקיים ולא נודעו עדיו כלל תצא והולד ממזר שהרי אינה מגורשת, אבל הגט הרי זה ספק מגורשת", עכ"ל. והביאור בפשטות בדברי הרמב"ם שכתב תצא והולד ממזר שהרי אינה מגורשת דכיון שהוא טוען מזוייף צריכים קיום מדאורייתא וכיון שלא נתקיים ממילא גם מדאורייתא אינה מגורשת.

והנה הלחם משנה הקשה ע"ז מגיטיין ג, א, דאיתא שם בגמרא - אליבא דרבא דסבר שצריכים לומר בפני נכתב משום

- שאין -

שאינן עדים מצויים לקיימו - כדר"ל דאמר ר"ל עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בבי"ד ורבנן הוא דאצריך קיום והכא משום עיגונא אקילו בה רבנן. האי קולא וכו' דאי מצרכת תרי לא אתי בעל ומערער ופסיל לי' חד אתי בעל ומערער ופסיל לי', כיון דאמר מר בפני כמה נותנו לה חד אמר בפני שנים וחד אמר בפני שלשה מעיקרא מידק דייק, עכ"ל הגמרא. והקשה הלח"מ דאם נאמר דכאשר טוען מזויף צריכים קיום מדאורייתא א"כ איך נאמר השליח מצד מידק דייק דבשלמא אם נאמר שתמיד צריכים קיום רק מדרבנן י"ל דכאן היות ומעיקרא מידק דייק וכן משום עיגונא השאירו חכמים את דין התורה דעדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בבי"ד, ונשאר בצ"ע. ועי' בתומים סמ"ו סק"ד שמביא תירוץ דבאמת צריכים קיום מדרבנן גם כשטוען מזויף, ועי' ש. ודחה אותו מהרמב"ם פי"ב מהל' גירושין ה"ג וז"ל שם: "בא הבעל וערער וכו' אבל אם אמר על תנאי הי' פקדון הי' וכו' מזויף הוא יתקיים בחותמיו וכו' ואם לא נתקיים אינה מגורשת להיות פסלה לאחרים אבל פסלה נפשה מכהונה כמו שביארנו שהרי פסלה עצמה בהודאת פי' ועשתה עצמה כחתיכה של איסור", עכ"ל. והקשה התומים דאם נאמר שהרמב"ם סובר דגם כאשר טוען מזויף צריכים קיום רק מדרבנן אבל מדאורייתא לא צריכים קיום א"כ למה הרמב"ם צריך להגיע שהיא פוסלת נפשה מכהונה מדין שוי' נפשה חתיכה דאיסורא הלא יכול לומר בפשטות דכיון דמדאורייתא לא צריכים קיום והיא מגורשת לכן היא פסולה לכהונה, אלא משמע מהרמב"ם דכאשר טוען מזויף צריכים קיום מדאורייתא.

והנה התומים מתרץ דבאמת הרמב"ם סובר דגם כאשר טוען מזויף צריכים קיום רק מדרבנן אלא דכאשר הצרכנו קיום ולא נמצאו העדים החתומים בשטר וכן עדים המכירים חתימותיהם רגלים לדבר שזה מזויף ואז צריכים קיום גם מדאורייתא. וממילא מתורצת הגמרא בגיטין דשם לא הצרכנו קיום כיון דמעיקרא מידק דייק. וכן מדויק מאד הלשון ברמב"ם פ"ז ה"ב שכתב ואם לא נתקיים ולא נודעו עדיו כלל וכן מובן גם מרמב"ם פי"ב ה"ג דכיון שהצרכנו קיום ולא נמצאו העדים ממילא צריכים קיום גם מדאורייתא ולכן בשביל לפוסלה מכהונה מוכרחים להגיע לדין שוי' אנפשי' חתיכה דאיסורא.

אמנם - אף דתירוצו יפה וכן מדויק לשון הרמב"ם בפ"ז - א"א לתרץ כן מצד ב' טעמים: א) דמהרמב"ם שהביא לדחות את התירוץ משם קשה גם על התירוץ הזה, דהרמב"ם שם כתב אבל אם אמר תנאי הי' פקדון הי' וכו' מזויף הוא וכו' ואם לא נתקיים אינה מגורשת להיות מותרת לאחרים אבל פסלה נפשה מכהונה וכו' א"כ זה מה שכתב פסלה נפשה

מכהונה שווי' אנפשה חתיכה דאיסורא זה גם באמר תנאי הי' פקדון הי', ולכאורה לפי ביאורו של התומים כאשר טען תנאי הי' פקדון הי', הי' צריך להיות שתהי' מדאורייתא מגורשת. דאם טען מזוייף הוא וכיון שהצרכנו קיום ולא נמצאו העדים יש רגלים לדבר שזה מזוייף ולכן צריכים קיום מדאורייתא ולכן צריכים להגיע לשווי' אנפשה חתיכה דאיסורא בשביל לפוסלה מכהונה כנ"ל, אבל אם אמר פקדון הי' או שאמר תנאי הי', אע"פ שחפשנו עדים ולא נמצאו מ"מ אי"ז ראי' שהי' תנאי או פקדון אלא שזה רק ראי' שזה מזוייף, וכיון שגם הוא מודה שאינו מזוייף צ"ל מגורשת מדין תורה, וא"כ למה צריך להגיע הרמב"ם לדין שווי' אנפשה וכו' בטען תנאי הי', פקדון הי', (ב) דמה מסיים הרמב"ם אבד הגט ה"ז ספק מגורשת דלפי ביאור התומים כיון שכאן אין רגלים לדבר שהוא מזוייף ממילא היתה צריכה להיות מגורשת ודאי מדאורייתא.

וע"כ נראה לומר שהרמב"ם סובר שקיום שטרות דאורייתא ומה שהקשה הלח"מ נראה לתרץ ע"ז. דהנה זה שצריכים קיום הוא מטעם דיש חזקה לא מרע נפשי' לטעון מזוייף נגד עדים ההתומים על השטר כי שמא יתקיימו החתימות וממילא יהי' פסול ולכן צריכים לקיים וזה נגד החזקה של לא חציף אינש לזיופי שטרא, וכיון שיש חזקה נגד חזקה אמרינן שהשטר אינו שטר, אבל בגמרא גיטיין (שם) הרי בא עד דהיינו השליח ואמר בפני נכתב ואצלו ישנו ג"כ חזקה שלא מרע נפשי' ממילא אמרינן שהחזקה של השליח נגד החזקה של לא חציף אינש לזיופי שטרא וכיון שלאשה יש עוד חזקה שלא מרעא נפשה כנ"ל י"כ אמרינן שהגט הוא גט.

ולפ"ז מובן גם הרמב"ם במה שסיים בפ"ז ה"ב אבד הגט הרי זה ספק מגורשת, דהרמב"ם מסתפק אם גם כאן ישנה החזקה (דלא מרע נפשי') אצל הבעל. דגם כאן אפשר לומר שמפחד שמא יבואו העדים עצמם שחתמו על השטר ויגידו שאינו מזוייף, או לא. דכאן החזקה היא לא כמו בכל מקום, ודו"ק. וכן מובן מהרמב"ם פי"ב למה הי' צריך להגיע לדין שווי' אנפשה חתיכה דאיסורא בשביל לפוסלה לכהונה מכיון שהרמב"ם סובר שקיום שטרות דאורייתא ממילא גם מדאורייתא אינה מגורשת.

הרב אלי' יחזקאל סטוליק
- ר"מ בישיבה -

ח ס י ד ו ת

ג. בגליון יו"ד שבט (טז (לו)) ע' ז, מקשה הרב פ. קארף דבמאמר באתי לגני ה'תשי"א ס"ב ד"ז זהו הטעם שאינו מצרף חטא עה"ד להחטאים דקין ואנוש וחושב זה בפ"ע לפי

- שהחטאים -

שהחטאים בקין ואנוש נסתלקה השכינה מרקיע לרקיע, משא"כ בחטא עה"ד נסתלקה מארץ לרקיע שלבד זאת שהסילוק בעיקר נוגע לנו, הנה זהו גם עיקר ענין הסילוק", והקשה הנ"ל דלפ"ז למה אינו מצרף חטא דור המבול עם החטאים דקין ואנוש.

ותירץ דאפשר דאין הדרך לצרף כ"א ב' דברים, והכוונה בהמאמר (בהקושיא) הוא שיצרף חטא עה"ד עם החטא דקין, וחטא דאנוש עם חטא דדור המבול, ולאחרי הביאור בהמאמר דאומר חטא עה"ד בפ"ע, ובמילא מצרף קין ואנוש יחד, ולכן אומר דור המבול בפ"ע.

והנה מה שכותב דהכוונה בהמאמר (בהקושיא) הוא לצרף עה"ד עם חטא דקין, וחטא דאנוש עם חטא דדור המבול, הנה מהמאמר אינו משמע כן, דהרי הלשון בהמאמר הוא שאינו מצרף חטא עה"ד עם החטאים דקין ואנוש, דהיינו שיאמר שלשתם יחד.

והנראה בזה (מה שאינו מצרף חטא דור המבול עם החטאים דקין ואנוש), אפ"ל, דהחטאים דקין ואנוש הרי הם חטאים באישים פרטיים, ולכן חושב אותם ביחד, משא"כ דור המבול שהוא חטא דדור המבול חושב אותו בפ"ע, כי זהו סוג אחר בחטא.

וזהו מה שמקשה בהמאמר שיצרף גם חטא עה"ד עם החטאים דקין ואנוש, כי גם חטא עה"ד ה"ז חטא דאדם וחוה, והוא באותו סוג דקין ואנוש, ולא דדור המבול.

משה מנחם מענדל איידעלמאן

ד. בקבוץ יו"ד שבט סעיף ב' מסתפקים שם במאמר באתי לגני ה'תשי"א סעיף א במה מביא שם מאדמהאמ"צ כי הארת הקו לגבי עצמות אוא"ס נק' שכינה עי"ש. ומסתפקים מהי הראי' מזה כי הרי בתחילה אומר כי ענין שכינה הוא למעלה מאצילות ג"כ גם באוא"ס שלפנה"צ, וכאן אומר שהקו נק' בשם שכינה.

ורוצים לבאר שם בפ"י הא' שמאחר שאדמהאמ"צ אומר שגם הקו נקרא בשם שכינה ובוזה כלל גם ראשית הקו וזהו קודם הצמצום וזוהי הראי'. ומסתעיים בזה מוככה הגדול עי"ש.

ולפלא שלא הרגישו שבהמא' באותו סעיף גופא, לאחר שמביא מוככה הגדול הביאור למה גם ראשית הקו נק' בשם שכינה, הוא ממשיך שם: ולמע' יותר שכינה בשרשו הראשון למעלה מהצמצום כו' עי"ש. היינו שראשית הקו אינו לפנה"צ. ופשוט שהביאור בהנ"ל כמו שפ"י שם בפ"י השני שהראי' היא אודות כללות הענין שענין שכינה היא למעלה מאצי' ג"כ ולא דוקא מלכות דאצילות ועי"ש היטב בהמאמר.

הרב פנחס קארף
- משפיע בישיבה -

- בשלח - ט"ו בשבט ה'תש"מ - יא

ה. שם נטעיה ח' מבאר הת' ל.מ.ב. שזה שאומר בבאתי לגני
תשי"ג ישראל העובר עבירה גרוע הוא מעכו"ם, הכוונה הוא
על ענינים כאלו שאם עשה ישראל הוא עובר על הרצון ואם עשה
העכו"ם אותו דבר אינו נק' עובר על הרצון וכמו ענין השתוף,
עי"ש.

ולפלא על פי' כזה כי הרי בדבר כזה שגם העכו"ם עושה א
אלא שאינו נק' עובר על הרצון הרי מזה אין רואים שהישראל הו
הוא גרוע כי הרי גם העכו"ם עושה אותו, ובודאי שהראי'
מביאים מדבר כזה שהעכו"ם אינו עושה, מפני שאינו עובר על
רצונו ית', וזה שמביא בהמאמר מענין השיתוף ומבאר בזה ע"ד
שכ' הנ"ל שבזה גופא ישראל נק' עובר והעכו"ם אינו עובר,
זהו רק לתרץ קושיא שמקשה בהמאמר שהרי גם עכו"ם עובר על
רצונו ית' כי הרי קרו לי' אלקא דאלקיא וע"ז מתרץ שעכו"ם
אינם מצווים על השיתוף ולכן אף דקרו לי' כו' אינו נק'
עובר, אבל לא שהראי' היא מזה כי הראי' יכולה להיות רק
מדבר חיובי שבפועל העכו"ם אינו עובר ולא מדבר שלולי שבאמת
עושה זה אלא שאינו נק' עובר וכמובן.

הנ"ל

לזכות

ב"ק אדמו"ר שליט"א

**חזק השנית בריאותו ויאריך ימיו ושנותיו בטובה ומתקין
ותהיג את כל ישראל בכלל ואת אנשי בפרט בהצלחה מרובה
ויוליכנו קוממיות לארצנו בקרוב ממע**

